

Huvudman

Magelungen Utveckling AB
info@magelungen.com

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Magelungen Örebro i Örebro kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Magelungen Utveckling AB att senast **torsdag den 31 augusti 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande ansökan till skolan och mottagande av elever, undervisning av behöriga och legitimerade lärare samt undervisningens innehåll och omfattning.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Magelungen Utveckling AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Magelungen Utveckling AB ska vidta följande åtgärder

Ansökan till skolan och mottagande av elever

1. Se till skolan är öppen för alla elever som tillhör skolans målgrupp, dvs. elever i behov av särskilt stöd. Det innebär att
 - elevs möjlighet att ansöka om plats på skolan inte får vara beroende av att elevens hemkommun gör en ansökan samt
 - att mottagandet av elever inte får villkoras av hemkommunens beslut om beviljade insatser.

Av huvudmannens redovisning ska framgå rutinerna för ansökan till skolan och mottagande av elever samt hur många elever som ansökt till skolenheten under perioden den 28 februari – 25 augusti 2023 samt vilka urvalskriterier som tillämpats. (10 kap. 35-36 §§ skollagen)

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen leds av legitimerade och behöriga lärare om inte någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga. Det innebär också att personal som bedriver undervisning ska vara *anställda som lärare*. Inkom med en sammanställning av vilka lärare som undervisar i vilka ämnen samt i vilken mån de har lärarlegitimation och ämnesbehörighet för den undervisning de bedriver. Om en undantagsregel har tillämpats ska detta anges. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)
2. Se till att åtminstone en gång per år söka efter legitimerade och behöriga lärare för undervisning i de ämnen där sådan personal saknas. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder redovisa vid vilken tidpunkt, på vilket sätt och för vilka ämnen som huvudmannen sökt legitimerade lärare till skolan. (2 kap. 18, 20-21 §§ skollagen)

Undervisningens innehåll och omfattning

1. Se till att besluta om fördelning av den garanterade undervisningstiden i enlighet med timplanen för respektive stadium, och ämne samt för elevens val. Huvudmannen ska ge in beslutad timplan i samband med redovisning av vidtagna åtgärder (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 och 4 §§ och bilaga 1 skolförordningen [2011:185]).
2. Se till att eleverna ges undervisning i de ämnen och i den omfattning som beslutats om i huvudmannens timplan enligt punkten 1 ovan. Undervisningen ska omfatta den garanterade undervisningstiden för respektive ämne för mellan- och högstadiet, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur elevernas undervisningstid i samtliga ämnen har fördelats och schemalagts samt under vilken tidsperiod som detta är aktuellt (10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3-4, 9 §§ och bilaga 1 skolförordningen)
3. Se till att eleverna erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka. Av huvudmannens redovisning ska det framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen)
4. Se till att eleverna i stället för ett språk som erbjudits som språkval kan välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska

eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk, samt att eleverna garanteras minst 272 timmars undervisningstid under högstadiet. Inkom med en redogörelse för hur elevernas har erbjudits dessa språk och hur undervisningstiden har förlagts. (10 kap. 4 § skollagen samt 9 kap. 6 § och bilaga 1 skolförordningen).

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1-2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Magelungen Utveckling AB avseende brister rörande datum för uppföljning och utvärdering i åtgärdsprogram, dokumentation av disciplinära åtgärder, skolans plan mot kränkande behandling samt tillgång till lokaler och utrustning för ämnena slöjd och kemi. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i dessa delar.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser

- Modersmålsundervisning
- Användning av digitala verktyg i undervisningen
- Utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram
- Skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:6074) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Magelungen grundskola Örebro, med huvudman Magelungen Utveckling AB, är en resursskola för elever inom grundskolan årskurs 6-9 som är i behov av omfattande särskilt stöd. Läsåret 2022/23 går tolv elever vid skolan. Huvudmannen bedriver även behandlingsverksamhet.

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys under höstterminen 2022 inlett en tillsyn av skolverksamheten vid Magelungen grundskola Örebro. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Magelungen grundskola Örebro följer gällande bestämmelser om behöriga och legitimerade lärare, undervisningens innehåll och omfattning, språkval, modersmål, utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet samt förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 8 november 2022 och 9 november 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats som exempelvis, timplaner, scheman, utredningar om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Kompletterande dokumentation har inkommit den 25 november 2022 och den 2 februari 2023. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Ansökan till skolan och mottagande av elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Magelungen grundskola Örebro riktar sig till elever med omfattande behov av särskilt stöd, vilket framgår av huvudmannens tillstånd för skolenheten (se dnr 43-2008:1164). Av huvudmannens ansökan för godkännande, som ligger till grund för tillståndet, framgår vidare att skolans inriktning är allmän och vänder sig till elever med behov av särskilt stöd samt elever med psykosociala problem och/eller olika typer av neuropsykiatriska diagnoser. Av ansökan framgår vidare att grundskolan ska vara öppen för alla och att vid fler sökande än platser gäller anmälningsdatum och geografisk närhet som urvalsregler.

Rektorn uppger att det sker en bedömning av om elever har omfattande behov av särskilt stöd i samband med antagning till skolan. Enligt rektorn sker det alltid en gemensam bedömning tillsammans med hemkommunen eftersom det är kommunen som placerar eleverna vid Magelungens skola. Rektorn uppger att samtliga elever även beviljas en behandlingsinsats av Magelungens familjebehandlare i samband med antagningen eftersom både vårdnadshavare och elev ska godkänna familjebehandlingen.

En av elevhälsans representanter uppger att vid antagningen till skolan behöver kommunens socialtjänst bevilja behandlingsinsats av Magelungens familjebehandling. Representanten säger att eftersom skolan inte bara är en skola, utan eleven behöver även ha behov av familjebehandling för att gå på skolan, så betalar kommunen för den tjänsten. Enligt elevhälsans representant är det elevens

hemkommun som gör ansökan till Magelungens skola, därefter tar Magelungens behandlingschef kontakt med elevens vårdnadshavare och de blir inbjudna till skolan för att få veta vad konceptet innebär och får träffa rektorn. Vårdnadshavare behöver godkänna att familjebehandling blir aktuellt eftersom det ingår i skolplatsen, säger representanten. Om det enbart är skolproblematik så kan eleverna inte gå på skolan, säger representanten.

På huvudmannens hemsida, information inhämtad den 1 februari 2023, finns det information om huvudmannens olika skolor. På den sida där huvudmannen beskriver hur man ansöker till grundskolorna¹ finns inte Magelungen grundskola Örebro med bland alternativen. Huvudmannen skriver på hemsidan att de endast erbjuder heldag-skola inklusive behandling i Örebro. Information för Magelungen Örebro² finns på en sida där följande framgår. "Örebro Heldag erbjuder terapeutisk verksamhet med integrerad skola i en tydlig och förutsägbar miljö för barn och ungdomar 10-18 år. Regelbundet familjearbete ingår som en naturlig del i upplägget".

Rättslig reglering

En fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock bland annat begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (10 kap. 35 § första stycket skollagen³).

Av förarbetena till ovanstående bestämmelse framgår bland annat följande. Som huvudregel ska en fristående skola vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning inom grundskolan. Att en skolenhet ska vara öppen för alla innebär att enheten i mån av plats ska ta emot alla som söker dit. Det finns en möjlighet att begränsa utbildningen till elever i behov av särskilt stöd. Bestämmelsen medför att fristående skolor kan specialisera utbildningen till elever med exempelvis dyslexi, inlärningsproblem eller koncentrationssvårigheter. Det kan också vara fråga om elever i behov av sådant särskilt stöd att utbildning i behandlingshem eller skoldaghem är aktuell (prop. 2009/10:165 s. 743).

Om det inte finns plats för alla sökande ska urvalet till en grundskola som huvudregel göras på de grunder som Skolinspektionen godkänner (10 kap. 36 § första stycket skollagen).

I förarbetena anges att i en situation där en skola har fler sökande än tillgängligt antal platser blir principerna för urval avgörande för om skolan ska anses vara öppen för alla. Som en följd av öppenhetsprincipen får endast sådana urvalsgrunder som inte sätter öppenheten ur spel användas (se prop. 1995/96:200 s. 42 f). Som exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet

¹ www.magelungen.com/skola/grundskola/ansok-till-vara-grundskolor

² www.magelungen.com/enheter/orebro-heldag-behandling-skola

³ Bestämmelsen i 10 kap. 35 § skollagen har ny lydelse från den 2 juli 2022 genom lag 2022:724. Den nya lydelsen tillämpas första gången för utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2023.

kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet (se prop. 2009/10:165 s. 744).

Skolinspektionens bedömning

En skolenhet ska vara öppen för alla, vilket innebär att enheten i mån av plats ska ta emot alla som söker dit. Det finns en möjlighet att begränsa utbildningen till elever i behov av särskilt stöd. Bestämmelsen medför att fristående skolor kan specialisera utbildningen, men att de urvalsgrunder som i så fall tillämpas behöver vara objektiva till sin karaktär. Mottagande till en fristående grundskola ska ske utifrån principer som är lika för alla elever som har rätt till utbildningen. De urvalsgrunder som tillämpas behöver därför vara objektiva till sin karaktär.

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att Magelungen grundskola Örebro begränsar sitt mottagande av elever till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (skolans målgrupp), vilket är förenligt med författningarna och i enlighet med huvudmannens tillstånd.

Skolinspektionen bedömer dock att Magelungen grundskola Örebro i praktiken inte är öppen för alla elever som har rätt till utbildning vid skolenheten. Utredningen visar att skolan har begränsat ansökningsförfarandet så att en elevs möjlighet att ansöka om plats på skolan är beroende av att elevens hemkommun gör ansökan. Det innebär att elever, som förvisso tillhör målgruppen men vars hemkommun inte gör ansökan, aldrig kan bli aktuella för en plats på skolan. Därtill framkommer att hemkommunen i samband med ansökan samtidigt beviljar eleven en behandlingsplats. I praktiken innebär det, enligt Skolinspektionens bedömning, att mottagandet till skolan villkoras av hemkommunens beslut om beviljade insatser. Detta är inte förenligt med författningarnas krav.

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer framgår att personer utan lärarutbildning och legitimation ansvarar för undervisning vid skolan. Skolinspektionen har tagit del av två anställningsavtal. Av det ena avtalet framgår att personen är anställd från och med 1 mars 2022 till och med 30 juni 2023. Personen är anställd som lärare. Den andra personen är tillsvidareanställd som resurs sedan augusti 2019. Av intervjuer och av skolans schema framgår att den person som är anställd som resurs ensam ansvarar för undervisningen i bland annat slöjd.

Rektorn uppger att en annan av skolans lärare avslutar sin tjänst i samband med jullovet 2022 och att den personal som är anställd som resurs kommer att ansvara för undervisningen i de ämnena under vårterminen 2023. Rektorn uppger att skolan inte har haft någon tjänst ute för annonsering inför detta läsår och inte heller inför vårterminen 2023.

I samband med kommunikering av protokoll bad Skolinspektionen att huvudmannen skulle redovisa om huvudmannen har sökt lärare till skolan inför och under läsåren 2021/22 och 2022/23. Huvudmannen uppger att skolan inte har haft någon ansökan ute gällande lärartjänster för den aktuella perioden.

Rättslig reglering

En lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Enbart den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen och endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 13 och 20 §§ skollagen).

Om det inte finns någon legitimerad och behörig lärare att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns särskilda skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisning under högst ett år i sänder. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Läraren får anställas för högst ett år i sänder (2 kap. 18, 21 §§ skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att resurspersoner kan användas i undervisningen som till exempel för att arbeta som elevassistenter. Däremot ska resurspersoner som inte har en utbildning för den aktuella undervisningen inte vara de som ansvarar för undervisningen (prop. 2009/10:165 s. 262-263).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att personal, anställd som resurs, ansvarar för undervisning på skolan, vilket inte är förenligt med skollagens krav. Endast den som är anställd som *lärare* får ansvara för och bedriva undervisning.

Vidare framgår att det finns en person anställd som lärare, utan behörighet och legitimation, som är anställd för mer än ett år, vilket är en brist. Icke legitimerade lärare får endast anställas för högst ett år i sänder. Det framgår även att skolan under de senaste två läsåren inte har sökt efter en legitimerad och behörig lärare.

Undervisningens innehåll och omfattning

Huvudmannens beslut om undervisningstimmar

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens beslutade timplan. Timplanen innehåller två versioner av beslutad undervisningstid, en som anger tiden i timmar per årskurs, och en som anger tiden i minuter per vecka/årskurs.

Av den första timplanen framgår att huvudmannen för högstadiet beslutat om sammanlagt 2422 undervisningstimmar samt därutöver 201 undervisningstimmar till skolans val. Ämnet matematik har en beslutad undervisningstid om 295 timmar sammanlagt på högstadiet och ämnet idrott och hälsa har 200

undervisningstimmar sammanlagt på högstadiet. Enligt timplanen ska 59 undervisningstimmar fördelas till elevens val på högstadiet.

Av den andra timplanen, som anger tiden i minuter per vecka, framgår att huvudmannen beslutat att högstadiet sammanlagt ska ges 2567 undervisningstimmar samt därutöver 201 undervisningstimmar till skolans val (tiden omräknat från minuter till timmar). I denna timplan har huvudmannen beslutat att ämnet matematik ska ha 383 undervisningstimmar under högstadiet och ämnet idrott och hälsa 267 undervisningstimmar under högstadiet. Enligt timplanen framgår vidare att elevens val ska innehålla 57 timmar på högstadiet.

Skolans undervisningstimmar enligt schemat

Av intervjuer med elever och lärare framgår att skolans elever är indelade i två klasser. I den ena klassen går årskurs 9 och i den andra klassen går elever från årskurs 6, 7 och 8.

Skolinspektionen har tagit del av skolans "ramschema", individuella elevscheman samt skolans läsårsplan. Av läsårsplanen framgår hur många skoldagar med ordinarie undervisningstid som är planerade för läsåret 2022/23. Rektorn och lärare uppger att skolans scheman är aktuella under höstterminen 2022. Rektorn uppger att ramschemat är ett s.k. heltidsschema som utgår från huvudmannens timplan och gäller för elever som inte har anpassad studiegång. Höstterminen 2022 gäller samma ramschema för alla årskurser.

Av skolans ramschema för höstterminen 2022 framgår att ämnet idrott och hälsa har 80 minuters undervisningstid i veckan och ämnet bild 40 minuter i veckan. Rektorn och lärare uppger att detta är känt och att man i ramschemat har lagt in en extra lektion som kallas "praktisk pedagogik". På den lektionen varierar undervisningen mellan olika ämnen, enligt rektorn är undervisningstiden uträknad för vardera ämne som inte har tillräcklig undervisningstid i förhållande till huvudmannens beslutade timplan. Skolinspektionen har tagit del av den dokumentation där det framgår hur mycket tid varje ämne ska fördelas på den extra lektionen. Rektorn uppger att hen upptäckte att det behövs mer tid i några ämnen i förhållande till timplanen eftersom att skolan lägger 40 minuters lektioner för nästan alla ämnen i sina scheman. Vidare uppger rektor att de ska korrigera scheman och lägga in 50 minuters lektioner i dessa ämnen så det blir korrekt efter timplan inför vårterminen 2023.

Vidare säger rektorn att hen upptäckt att det blir svårt att säkerställa att det blir den undervisningstid som det ska vara i de olika ämnena när schemat är som det är under höstterminen 2022, och att de ska göra om schemat inför vårtermin 2023 för att säkerställa undervisningstiden i ämnena.

Skolinspektionen har tagit del av skolans ramschema för vårterminen 2023. Från och med vårterminen 2023 finns två ramscheman, ett för eleverna i årskurs 9 och ett för eleverna i årskurs 6-8. Av skolan scheman för höst- och vårterminen framgår att några ämnen inte ges undervisning under hela läsåret. Exempelvis gavs eleverna undervisning 40 minuter i veckan i ämnena historia och teknik, samt i

ämnet geografi gavs eleverna 45 minuter enbart under höstterminen. Ämnet matematik har under läsåret 110 respektive 115 undervisningstimmar beroende på vilken undervisningsgrupp de tillhör och ämnet kemi har 16 undervisningstimmar under vårterminen.

Elever, lärare och rektorn uppger att skolan inte ger undervisning i elevens val och att skolan inte har något som utgör skolans val. Av elevernas individuella scheman samt av skolans ramschema framgår att det inte finns schemalagda lektioner i elevens val eller skolans val.

Rektorn och lärare uppger att det finns en elev som går i årskurs 6 på skolan. En lärare säger att den eleven läser efter mellanstadiet timplan. Rektorn uppger att samtliga elever läser efter det ramschema som gäller för hela skolan. Av elevdokumentation framgår att elevens undervisningstid räknas utifrån skolans ramschema och jämförs med huvudmannens beslutade timplan för högstadiet.

Extra studietid

Rektorn, lärare och elever uppger att skolan inte erbjuder frivillig undervisning i form av extra studietid efter skolans ordinarie lektioner.

Språkval och modersmål

Vid intervju med elever, lärare och rektor, samt av dokumentation, framkommer att ingen elev har läst moderna språk, språkval, under höstterminen 2022 fram till Skolinspektionens besök i november. Enligt skolans ramschema finns en lektion i spanska och en lektion i franska med en undervisningstid på 40 minuter per språk i veckan. Det är även dessa två språk som erbjuds som språkval. Elever, lärare och rektorn uppger att elever inte erbjuds att läsa något annat alternativ inom språkval, såsom engelska eller svenska, vilket även framgår elevernas scheman.

Rektorn och lärare uppger att skolan erbjuder modersmålsundervisning men att det inte är någon på skolan som läser det. Enligt rektorn har skolan en elev med annat modersmål än svenska och den eleven har avböjt modersmålsundervisning. Rektorn uppger att eleven och vårdnadshavare fick information om modersmålsundervisning av elevens mentor.

Undervisningens innehåll och digitala verktyg

Rektorn uppger att hen följer upp lärarnas arbete med att genomföra undervisning i förhållande till det centrala innehållet som ingår i ämnena. Enligt rektorn sker detta dels genom att göra lektionsbesök, men även i samtal och genom att lärare delger planeringar med varandra. Lärare uppger i intervju att de genomför centralt innehåll utifrån kursplanerna, men att det finns moment inom kemi och slöjd som hittills inte genomförts under detta läsår (se nedan under rubriken Tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning).

Lärarna uppger att eleverna använder sig av digitala verktyg inom undervisningen. Eleverna har var sin dator och det finns även andra digitala läromedel. Lärare uppger vidare att eleverna till exempel inom ämnena teknik och slöjd får göra ritningar och simuleringar i digitala program. Elever uppger att de får använda sig av datorer inom undervisningen.

Rättslig reglering

Undervisningstid

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Den garanterade undervisningstiden är fördelad i en timplan. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I högstadiet är den garanterade undervisningstiden 2548 timmar. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4 – 5 §§ skollagen och 9 kap. 3 – 4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen).

Av timplanen för grundskolan framgår bland annat att den minsta garanterade undervisningstiden på högstadiet för ämnet matematik är 400 timmar och ämnet idrott och hälsa 280 timmar (se bilaga 1 till skolförordningen).

Utöver de ämnen som framgår av bestämmelsen ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval. Vidare ska det finnas elevens val och skolans val. Elever i högstadiet är garanterade 272 timmars undervisningstid i språkval och elevens val ska ges med minst 177 timmar i grundskolan (10 kap. 4 § skollagen och bilaga 1 till skolförordningen).

I timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut. För skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Det är däremot inte tillåtet att minska antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik (9 kap. 9 § skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen).

Som språkval ska huvudmannen erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska (9 kap. 5 § skolförordningen). En elev får i stället för ett språk som erbjudits välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk (9 kap. 6 § skolförordningen).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Extra studietid

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven

tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 § (10 kap. 5 a § skollagen).

Modersmålsundervisning

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

Digitala verktyg

För utbildningen ska den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens (2 kap. 35 § skollagen, Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, skolans uppdrag).

Skolinspektionens bedömning

Undervisningstid

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande den garanterade undervisningstiden vid skolan. Huvudmannens beslutade timplan för skolan överensstämmer inte med bestämmelserna om fördelning av garanterad undervisningstid för högstadiet. Den undervisningstid som är beslutad i huvudmannens timplan understiger den minsta garanterade undervisningstiden som eleverna har rätt till i några ämnen på högstadiet. Huvudmannen har två varianter av timplaner, en som anger tiden i timmar och en som anger tiden i minuter. Båda timplanerna anger för lite undervisningstid för högstadiet i ämnena matematik och idrott och hälsa. I huvudmannens timplan finns även undervisningstid avsatt för skolans val. I intervjuer framgår dock att ingen undervisningstid är avsatt för eller genomförs som skolans val. Detta medför att eleverna går miste om ytterliga undervisningstimmar.

Skolinspektionen konstaterar vidare att den faktiska undervisningstiden, beräknat utifrån elevernas gällande scheman, kommer att understiga såväl huvudmannens beslutade undervisningstid som den minsta garanterade undervisningstiden i flera ämnen. Eftersom huvudmannens timplan från början har för lite undervisningstid i några ämnen i förhållande till författningarnas krav innebär detta att eleverna får ännu mindre planerad undervisningstid. Ämnena historia och teknik har under innevarande läsår 11,3 undervisningstimmar vardera, vilket ska jämföras med de 75 respektive 88 timmar som de ska ges under tre år på högstadiet. Ämnet geografi har 12,75 timmar och kemi har 16 timmar, vilka båda ska jämföras med 75 timmar vardera under en treårsperiod. Även ämnet matematik ges lite undervisningstid under läsåret, det är utlagt 110 respektive 115 timmar, beroende på vilken undervisningsgrupp eleverna tillhör, och ska jämföras med 400 timmar

totalt under högstadiet. Om skolan försätter att tillämpa nu gällande schema kommer eleverna på högstadiet således att få för lite undervisningstid i flera ämnen.

Skolinspektionen konstaterar vidare att den elev som går på mellanstadiet (årskurs 6) läser efter skolans schema för högstadiet. Det innebär att skolan inte har beaktat att elever på mellanstadiet, enligt den stadiindelade timplanen, ska ha mer undervisningstid i matematik och svenska än elever på högstadiet. Eleven på mellanstadiet får således för lite undervisningstid i dessa ämnen, vilket är en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att eleverna inte ges undervisning i elevens val, vilket även påverkar den sammanlagda undervisningstiden negativt. Den garanterade undervisningstiden för elevens val är 177 undervisningstimmar under grundskolan, och enligt huvudmannens timplan ska eleverna ges ca 57 timmar inom elevens val i högstadiet. På elevernas scheman finns dock inte några undervisningspass i elevens val och i intervjuer bekräftas att elevens val inte förekommer på skolan.

Extra studietid och språkval

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan inte erbjuder undervisning i form av extra studietid efter skolans ordinarie lektioner. I intervjuer och av scheman framgår att inga elever erbjuds extra studietid.

Det är även en brist att huvudmannen inte erbjuder elever som inte vill läsa ett modernt språk inom språkvalet, att istället läsa något av alternativen modersmålsundervisning, svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk.

Modersmålsundervisning och användningen av digitala verktyg

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att erbjuda modersmålsundervisning till elever med ett annat modersmål än svenska samt användningen av digitala verktyg inom undervisningen. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Magelungen Utveckling AB:s verksamhet vid Magelungen grundskola Örebro uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ansökan till skolan och mottagande av elever, undervisning av behöriga och legitimerade lärare samt undervisningens innehåll och omfattning. Det finns därför skäl att förelägga Magelungen Utveckling AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, elevhälsa och rektorn uppger att samtliga tolv elever vid skolan är i behov av särskilt stöd. Det är mentor och rektorn som ansvarar för att genomföra utredningar eftersom rektorn även är skolans specialpedagog. Övriga kompetenser inom elevhälsan kan delta i utredningar om särskilt stöd om det finns behov. Rektorn uppger att i samband med att en elev skrivs in i skolan så startar skolan en utredning om särskilt stöd och efter det utarbetas ett åtgärdsprogram. Rektorn och lärare uppger att det alltid är rektorn som beslutar om åtgärderna som beslutas inom åtgärdsprogrammen.

Skolinspektionen har tagit del av samtlig elevdokumentation som omfattar elevernas individuella schema, utredningar om särskilt stöd, åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång samt uppföljning av åtgärdsprogram.

Rektorn och lärare uppger att elever, vårdnadshavare och personal från skolan medverkar både när åtgärdsprogrammen utarbetas och vid utvärderingar. Av skolans åtgärdsprogram framgår att de innehåller en överklagandehänvisning, men det saknas datum i fem av åtgärdsprogrammen för när de ska följas upp.

Av skolans dokumentation framgår att nio elever har beslut om anpassad studiegång. Lärarna uppger att elev, vårdnadshavare, mentor och rektorn tillsammans kommer fram till vilka ämnen som eleven ska läsa och att matematik, engelska och svenska är prioriterade ämnen.

Rättslig reglering

Om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd och åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 3

kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i bland annat grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) (3 kap. 12 § skollagen).

Beslut om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolverkets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen). Enligt 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen (2017:900) ska eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och om hur man överklagar beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det av ovan redovisade omständigheter inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att i samråd med elevhälsan utreda elevers behov av särskilt stöd och att därefter besluta om åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

När det gäller utformningen av åtgärdsprogram bedömer dock Skolinspektionen att det är en brist att några åtgärdsprogram saknar datum för när åtgärdsprogrammen ska följas upp och utvärderas.

Skolans arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger att skolans personal arbetar förebyggande för att motverka kränkningar, bland annat inom de morgonmöten som skolans personal har varje skoldag. Rektorn uppger att det alltid finns personal närvarande i hela skolmiljön och att personalen agerar direkt det händer något. Representanter från elevhälsan uppger att skolan är personaltät och att om det händer en kränkning så tar personalen tag i det direkt.

Skolinspektionen har tagit del av skolans aktuella plan mot kränkande behandling. I planen framgår inte en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Det finns beskrivet en insats avseende förebyggande åtgärder. Rektorn, som inte arbetade på skolan förra läsåret, uppger att hen fått höra att förra läsårets plan mot kränkande behandling utvärderades muntligt under vårterminen 2022. Lärarna uppger att eleverna inte är delaktiga i arbetet med att följa upp skolans plan mot kränkande behandling.

Representanter från elevhälsan uppger att de inte var delaktiga i att utvärdera förra läsårets plan mot kränkande behandling. En av elevhälsans representanter uppger att hen efterlyser att det ska finnas en grund som all personal kan ta del av

så att alla får vetskap om allt som sker på skolan, till exempel att rutiner ska följas upp när det är bestämt. Hela elevhälsan är inte involverad i skolans arbete eftersom många sitter på distans och den personalen känner sig inte delaktiga i rutiner och vet inte heller vad de kan efterfråga, säger representanten.

Rektorn uppger att en elev stängdes av från skolan i en vecka under höstterminen 2022. Enligt rektorn fattade rektorn beslut om detta, men dokumenterade det beslutet. Rektorn uppger att behandlingschefen, som ansvarar för familjebehandling, förde in uppgifter om avstängningen i behandlingsverksamhetens system.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (6 kap. 6 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

I grundskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad (5 kap. 14 § första stycket skollagen).

Om rektorn beslutat att stänga av en elev ska åtgärden dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden (5 kap. 24 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det av ovan redovisade omständigheter inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa trygghet.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i dokumentationen i skolans plan mot kränkande behandling. Detta eftersom planen saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts, samt att elever inte medverkat i arbetet med att upprätta och följa upp planen.

Skolinspektionen bedömer även att det är en brist att rektorn vid ett tillfälle inte har dokumenterat beslut om disciplinära åtgärder. Rektorn har beslutat att stänga av en elev, men har inte dokumenterat beslutet. Istället har information om att åtgärden vidtagit förts in i verksamhets system av en annan person. Enligt skollagen är det den som beslutet om åtgärden som också ska dokumentera åtgärden skriftligt.

Tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att undervisningen i kemi ska genomföras under vårterminen 2023 och att undervisningen i naturorienterande ämnen behandlar andra ämnen under höstterminen 2022. Enligt lärarna saknar skolan en lokal för laborationer och de känner inte till om skolan har laborationsmaterial.

Elever uppger att de aldrig gjort laborationer inom undervisningen i kemi. De uppger vidare att skolan gjort om lektionssalen som användes till naturorienterande ämnen till ett vilrum och att de aldrig använt kemiska ämnen eller liknande i undervisningen.

Den lärare som undervisar i ämnet slöjd uppger att skolan har lokal och utrustning för textilslöjd. För att eleverna ska tillgodogöra sig ämnesområdet träslöjd behöver vi hyra in oss i andra lokaler, säger läraren. Enligt läraren behöver skolan ordna med det under vårterminen 2023 för att undervisningen i årskurs 9 ska kunna behandla det centrala innehållet som berör träslöjd innan de går ut grundskolan.

Rektorn uppger att skolan kommer att hyra in sig i externa lokaler för både kemi och träslöjd under vårterminen 2023. Skolinspektionen bad om ett förtydligande avseende lokaltillgång under vårterminen 2023. Rektorn har därefter meddelat att skolan har muntliga kontakter med en extern aktör för att hyra lokaler och att förhandsbeskedet var positivt.

Rättslig reglering

För utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

För varje ämne ska finnas en kursplan (10 kap. 8 § skollagen).

I läroplanen för grundskolan finns kursplaner och betygskriterier för respektive ämne (Lgr 22, 5. Kursplaner).

I kursplanen för slöjd framgår av det centrala innehållet att det i undervisningen ska arbetas med metall, textil, trä och andra material. Verktyg, redskap och

maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Ett av betygskriterierna för betyget E i ämnet slöjd är att eleven i slöjdarbetet kan använda handverktyg, redskap och maskiner på ett säkert och i huvudsak fungerande sätt.

I kursplanen för kemi framgår bland annat att i det centrala innehållet för årskurs 7-9 att undervisningen ska omfatta separations- och analysmetoder, till exempel filtrering, fällning, pH-mätning och identifikation av ämnen. I betygskriterierna för kemi i årskurs 6 och 9 anges att eleven ska kunna söka svar på frågor genom att utföra systematiska undersökningar på ett säkert och i huvudsak fungerande sätt.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan inte har tillgång till de lokaler och den utrustning som behövs för att undervisningen i ämnena slöjd och kemi ska kunna utgå från och omfatta allt centralt innehåll. Skolan saknar en utrustad laborationssal vilket medför att eleverna inte har möjlighet att genomföra kemiska undersökningar i ämnet kemi. Vidare saknar skolan lokal och utrustning för att kunna behandla materialinriktningen trä i ämnet slöjd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Magelungen Utveckling AB:s verksamhet vid Magelungen grundskola Örebro uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att ange datum för uppföljning och utvärdering i åtgärdsprogram, dokumentation av disciplinära åtgärder, skolans plan mot kränkande behandling samt tillgång till lokaler och utrustning för ämnena slöjd och kemi.

Utredningen visar att bristerna i huvudsak gäller dokumentationsskyldigheten. När det gäller skolan arbetet med särskilt stöd och för att skapa trygghet på skolan har inte framkommit annat än att skolan uppfyller författningarnas krav. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna avseende dokumentation är ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

När det gäller konstaterade brister avseende tillgång till lokaler och utrustning för ämnena slöjd och kemi har rektorn redogjort för hur skolan kommer att ordna externa lokaler under vårterminen 2023. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen därigenom vidtar nödvändig rättelse. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Beslutet har fattats av utredaren Caroline Rönnegård

Utredaren Stina Linder har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Anna Karlsson medverkat.